

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
81 НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ВИКЛАДАЧІВ АКАДЕМІЇ**

Одеса 2021

Наукове видання

Збірник тез доповідей 81 наукової конференції викладачів академії
27 – 30 квітня 2021 р.

Матеріали, занесені до збірника, друкуються за авторськими оригіналами.
За достовірність інформації відповідає автор публікації.

Рекомендовано до друку та розповсюдження в мережі Internet Вченою радою
Одеської національної академії харчових технологій,
протокол № 14 від 27-29.04.2021 р.

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України,
Лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки,
д-ра техн. наук, професора Б.В. Єгорова

Укладач Т.Л. Дьяченко

Редакційна колегія

Голова Єгоров Б.В., д.т.н., професор

Заступник голови Поварова Н.М., к.т.н., доцент

Члени колегії: Амбарцумянц Р.В., д-р техн. наук, професор
Безусов А.Т., д-р техн. наук, професор
Бурдо О.Г., д.т.н., професор
Віннікова Л.Г., д-р техн. наук, професор
Гапонюк О.І., д.т.н., професор
Жигунов Д.О., д.т.н., доцент
Іоргачова К.Г., д.т.н., професор
Капрельянц Л.В., д.т.н., професор
Коваленко О.О., д.т.н., проф.
Косой Б.В., д.т.н., професор
Крусір Г.В., д-р техн. наук, професор
Мардар М.Р., д.т.н., професор
Мілованов В.І., д-р техн. наук, професор
Павлов О.І., д.е.н., професор
Плотніков В.М., д-р техн. наук, доцент
Станкевич Г.М., д.т.н., професор,
Савенко І.І., д.е.н., професор,
Тележенко Л.М., д-р техн. наук, професор
Ткаченко Н.А., д.т.н., професор,
Ткаченко О.Б., д.т.н., професор
Хобін В.А., д.т.н., професор,
Хмельнюк М.Г., д.т.н., професор
Черно Н.К., д.т.н., професор

СЕКЦІЯ «МЕНЕДЖМЕНТ І ЛОГІСТИКА»

ДОСЛІДЖЕННЯ КОНКУРЕНТНИХ СТРАТЕГІЙ В СИСТЕМІ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВ

Агєєва І.М., к.е.н., доцент

Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса

В дослідженні розглянуті конкурентні стратегії підприємств пивоварної промисловості України. Був проведений стратегічний аналіз ринку на підставі, якого розглянуті конкурентні стратегії підприємств – лідерів пивоварної галузі.

Розвиток ринкових відносин в Україні здійснюється в умовах нестабільності зовнішнього середовища бізнесу. Тому виникає необхідність вирішення проблем адаптації підприємств до змін у зовнішньому середовищі у процесі досягнення цілей їх дальшого розвитку на основі використання сучасних досягнень науки управління. У зв'язку з цим набуває особливої актуальності поглиблене вивчення стратегічного управління, зростає роль і значення процесу впровадження та реалізації стратегії підприємства. Українським підприємствам значно важче застосовувати стратегічне управління, зважаючи на нестабільну політичну ситуацію в країні, нестачу коштів для впровадження інноваційних процесів та недосить розвинені форми конкурентної боротьби.

Пивоварна галузь займає провідне місце в харчовій промисловості України. Адже пиво є досить рентабельним та популярним продуктом, а пивоварні підприємства приносять значні фінансові вклади в економіку держави. На тлі економічної кризи в країні та погіршенні умов діяльності підприємств пивоварної галузі спостерігається скорочення обсягів виробництва пива та неможливість виходу на ринок нових підприємств. Продовжуючи негативну тенденцію пивна галузь втратить вагомий вплив на промисловий ринок України.

Пивна індустрія займає значну нішу в усій переробній промисловості України. Вона є прибутковою не лише для інвесторів та безпосередніх виробників, а й для держави. Пиво посідає перше місце за продажами і становить 42 % від усіх алкогольних напоїв. За підсумками першої половини 2020 року до сотні найбільших платників податків за даними журналу «Вісник. Рейтинг» потрапили сім підприємств з виробництва алкогольних напоїв [6]. Згідно цієї інформації можна зробити висновок, що пивоварні підприємства обійшли горілчані у рейтингу платників податків. На першому місці у галузі опинилось ПрАТ «Карлсберг Україна», які обійшли ТОВ «Національна горілчана компанія», а також четверте і п'яте місце посідають ПАТ «САН ІнБев Україна» та ПрАТ «Оболонь». В Україні процент споживання міцного алкоголю становить 52 %, на другому місці пиво – 42 %, вино посідає третє місце і становить 5 %, решту складають інше алкогольні напої [1]. За споживанням пива на душу населення Україна знаходиться на одинадцятому місці в Європі (54 л). В той час як у Чехії цей показник сягає 147 л, у Німеччині – 114 л, Польщі – 100 л [1]. В Україні найдорожче пиво в Європі. Це нам демонструє індекс доступності пива, він показує, скільки хвилин потрібно працювати людині із середньою зарплатою для того, щоб заробити на 1 л пива. Так, в Німеччині потрібно працювати 8 хв., в Чехії – 16 хв., в Литві – 18 хв., в Великобританії – 22 хв., в Латвії – 23 хв., в Білорусії – 27 хв., в Росії – 33 хв., а в Україні – 49 хв [2].

Для вдосконалення стратегічного планування, яке покращить розробку і реалізацію конкурентної стратегії на пивоварному підприємстві, визначені такі напрямки:

- розробка оригінальної стратегії, яку важко скопіювати конкурентам;
- вдосконалення організаційної структури підприємства з метою зменшення бюрократизації;
- визначення осіб, відповідальних за розробку системи стратегічного планування, які

повинні бути професіоналами в даній сфері, або навчання існуючого топ-менеджменту підприємства стратегічному мисленню;

— впровадження інновацій саме в систему і методи управління, не тільки у виробництво;

— оптимізація корпоративного портфелю брендів у кризових умовах;

— розвиток торгового маркетингу;

— використання нових джерел інвестування;

— розробка інновацій у системі фінансування;

— вдосконалення систем якості, особливо на підприємствах, які не є лідерами галузі.

Висновки та перспективи подальших досліджень. У роботі розглянуті науково-теоретичні аспекти конкурентних стратегій. Розглянувши їх характеристики, ми визначили, що вони розділяються на стратегію лідирування, стратегію диференціації та стратегію фокусування.

Аналіз ринку пивоварної галузі показав:

— лідерами на ринку України є компанії «САН ІнБев Україна», «Карлсберг Україна», «Перша Приватна Броварня» і «Оболонь» [4,5,6];

— пивоварна галузь є досить перспективною, хоча в останній час обсяги виробництва та рівень продажів на ринці значно зменшилися;

— обсяги виробництва, починаючи з 2018 року, почали зростати;

— зросли показники експорту та імпорту пивної продукції.

Для удосконалення систем розподілу пивоварних підприємств можна застосовувати конкурентні стратегії: оптимізації витрат, диференціації та фокусування, а також інноваційні підходи до маркетингу [3];

— стратегія лідирування у витратах: єдине управління підприємствами компанії дає ефект синергії за рахунок економії на закупівлях, впровадження кращих технологій і розробок, а також перехресного ліцензування [3];

— стратегія диференціації: високий рівень постійного позиціонування кожної торгової марки, надання їй особливих характеристик (стимулювання збуту, реклама, унікальні акції, соціальні заходи, бренди мають свою легенду) [3];

— стратегія фокусування: концентрація на окремому регіоні при просуванні торгової марки або виділення окремого цільового сегменту ринку (молоді) при позиціонуванні певного бренду [3].

Подальші перспективи українського ринку залежать від загального рівня благополуччя населення і доступності пива, впровадження новітніх ресурсів та енергозберігаючих технологій на виробництві, які забезпечать зниження собівартості готового продукту, а також розширення асортименту за рахунок введення крафтових сортів пива і впровадження нових видів сучасної упаковки для розливу і зберігання готового пінного напою.

Література

1. Асоціація пивоварів. Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.brewersassociation.org/press-releases/fastest-growing-craft-breweries-2018/>
2. Пивний ринок України: підсумки 2017 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://koloro.ua/blog/issledovaniya/pivnoy-rynok-ukrainy-itogi-2017.html>
3. Прищеп Н.П. Аналіз і класифікація конкурентних стратегій підприємств / Н.П.
4. Сайт Abinbev Efes Ukraine: Головна [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://abinbevefes.com.ua/>
5. Сайт Carlsberg Ukraine. – Режим доступу : <https://carlsbergukraine.com/>
6. Сайт Оболонь [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://obolon.ua/ua/about/history?page=3>
7. Сайт ТОВ Перша Приватна Броварня – Режим доступу: <https://abinbevefes.com.ua/globalni-tsili/>

СЕКЦІЯ «МЕНЕДЖМЕНТ І ЛОГІСТИКА»

ДОСЛІДЖЕННЯ КОНКУРЕНТНИХ СТРАТЕГІЙ В СИСТЕМІ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВ	
Агєєва І.М.....	298
РОЛЬ ЗАКОНУ «ІНФОРМОВАНOSTІ-ВПОРЯДКОВАНOSTІ» У ФОРМУВАННІ СУЧАСНОЇ СИСТЕМИ КОМУНІКАЦІЙ ПІДПРИЄМСТВА	
Агєєва І.М., Дьяченко Ю.В., Коренман Є.М.....	300
ІННОВАЦІЙНА АКТИВНІСТЬ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ	
Асауленко Н.В.....	301
ІНСТРУМЕНТАРІЙ ПЛАНУВАННЯ – СКЛАДОВІ СИСТЕМИ КОНТРОЛІНГУ НА ХАРЧОВИХ ТА ПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	
Відоменко І.О., Гордієнко Л.Л., Леонова Л.Є.....	303
УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ЛОГІСТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ	
Брюшкова Н.О.....	305
ІВЕНТ-МЕНЕДЖМЕНТ ЯК СПЕЦИФІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ З УПРАВЛІННЯ ЗАХОДАМИ	
Дьяченко Ю.В., Коренман Є.М.....	307
ПІДХОДИ ЩОДО УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА	
Дурбалова Н.І.....	309
ПЕРСОНАЛЬНИЙ БРЕНД МЕНЕДЖЕРА, ЯК СКЛАДОВА ЙОГО ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ	
Козак К.Б., Гамурар І.О.....	310
ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ УПРАВЛІНСЬКОЇ НАУКИ В УКРАЇНІ	
Корсікова Н.М., Левчук Ю.С.....	312
MEDICAL SECRET AS AN IMPORTANT COMPONENT OF HUMAN SOCIAL PROTECTION IN THE CONDITIONS OF THE COVID-19	
Muzhailo V.D., Muzhailo S.V.....	315
УПРАВЛІННЯ КОНФЛІКТАМИ І ЕФЕКТ ФРЕЙМІНГУ	
Пурцхванідзе О.В., Колеснікова К.С.....	318
МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД РОЗВИТКУ ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ УКРАЇНИ	
Ринкова А.А.....	319
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОПТИМІЗАЦІЇ ЛОГІСТИЧНИХ ВИТРАТ	
Савенко І.І., Седіков Д.В.....	320
ІННОВАЦІЙ – ШЛЯХ ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЛЮДСТВА ПРОДУКТАМИ ХАРЧУВАННЯ	
Савенко І.І., Седікова І.О.....	322
ВПЛИВ ФАКТОРІВ МОТИВАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ НА РІВЕНЬ ЗРОСТАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ГАЛУЗІ	
Удовиня О.Ф.....	324
ЗЕРНОЗБЕРІГАЮЧА ГАЛУЗЬ УКРАЇНИ	
Ткачов В.А.....	326

СЕКЦІЯ «ОБЛІК І АУДИТ»

ДЕРЖАВНИЙ ФІНАНСОВИЙ ТА ПОДАТКОВИЙ КОНТРОЛЬ: ЗМІНИ ТА НОВОВВЕДЕННЯ	
Іванченкова Л.В., Скляр Л.Б.....	328
ОБЛІК ТА ЗВІТНІСТЬ ЯК ПОТУЖНИЙ ІНФОРМАЦІЙНИЙ РЕСУРС УПРАВЛІННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА	
Іванченкова Л.В., Ткачук Г.О., Скляр Л.Б., Іванченков В.С.....	330
ВНУТРІШНЬОГОСПОДАРСЬКИЙ КОНТРОЛЬ ДЕРЖАВНИХ УСТАНОВ: ПІДХОДИ, ЕЛЕМЕНТИ, ПРИНЦИПИ	
Іванченкова Л.В.....	332
ОСОБЛИВОСТІ СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ	
Баранюк Х.О.....	334
АНАЛІЗ, ОБЛІК ТА АУДИТ ЯК СУЧАСНІ ІНСТРУМЕНТИ ПЕРСИСТЕНТНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЇЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ	
Купріна Н.М.....	336
ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА І ДОСТУПНІСТЬ ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ	
Євтушевська О.О.....	338
СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ТЕНДЕНЦІЇ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ І ДОХОДУ ПІДПРИЄМСТВА (НА ПРИКЛАДІ М'ЯСОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ)	
Ощепков О.П., Магденко С.О.....	339